

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAZILI VE UYGULAMALI SINAVLAR YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM Başlangıç Hükümleri

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönergenin amacı, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmî ve özel örgün eğitim kurumlarında uygulanacak sınavlara ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönerge, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmî ve özel örgün eğitim kurumlarında uygulanacak sınavlara ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönerge, 20/3/2012 tarihli ve 28239 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği, 7/9/2013 tarihli ve 28758 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği, 26/7/2014 tarihli ve 29072 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği, 9/9/2023 tarihli ve 32304 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönergede geçen;

- Bakanlık: Millî Eğitim Bakanlığını,
- Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP): Özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin takip ettikleri program esas alınarak gelişim özellikleri, eğitim ihtiyaçları ve performansları doğrultusunda hedeflenen amaçlara ulaşmaya yönelik hazırlanan ve bu bireylere verilecek destek hizmetlerini de içeren özel eğitim programını,
- Dönem: Derslerin başladığı tarihten yarıyıl tatiline, yarıyıl tatili bitiminden ders kesimine kadar geçen süreyi,
- Eğitim Kurumu Sınıf/Alan Zümreleri: Eğitim kurumunda aynı sınıfı okutan veya alanı aynı olan öğretmenlerden oluşan zümreyi,
- e-Okul: Eğitim, öğretim ve yönetimle ilgili iş ve işlemlerin elektronik ortamda yürütüldüğü ve bilgilerin muhafaza edildiği sistemi,
- İl Sınıf/Alan Zümreleri: Aynı sınıfı okutan veya alanı aynı olan ilçe zümre başkanlarından oluşan zümreyi,
- İlçe Millî Eğitim Müdürleri Kurulu: İl millî eğitim müdürünün başkanlığında ilçe millî eğitim müdürleri ile il millî eğitim müdür yardımcıları/şube müdürlerinden oluşan kurulu,
- İlçe Sınıf/Alan Zümreleri: Aynı sınıfı okutan veya alanı aynı olan eğitim kurumu sınıf/alan zümre başkanlarından oluşan zümreyi,
- Kaynaştırma/Bütünleştirme Yoluyla Eğitim: Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin eğitimlerini, destek eğitim hizmetleri de sağlanarak akranlarıyla birlikte sürdürmeleri esasına dayanan özel eğitim uygulamalarını,
- Kılavuz: Yapılacak sınava ait iş ve işlemlere yönelik usul ve esasları kapsayan dokümanı,
- Konu Soru Dağılım Tablosu: Öğretim programında yer alan konu ve kazanımlarla soru sayılarının gösterildiği tabloyu,
- Kurum: Bakanlığa bağlı örgün eğitimin yapıldığı resmî veya özel okulu,
- Mazeret Sınavı: Mazereti okul müdürlüğü tarafından kabul edilen öğrenciler için yapılan sınavı,
- Okul Müdürlüğü: Bu yönergede geçen Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmî ve özel örgün eğitim kurum yöneticilerini,
- Ortak Yazılı Sınav: Öğretmenlerin ortak değerlendirme yapabilmelerine imkân vermek üzere birden fazla şubeye yönelik yapılan sınavları,
- Öğrenci: Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmî ve özel kurumlarda eğitim görenleri,
- Öğrenci Gelişim Dosyası: Sınıf içi ölçmede kullanılan öğrenciye ait ölçme araçları ile öğrencinin gelişimine yönelik öğretmen görüşlerinin yer aldığı dijital ya da fiziki dosyayı,
- Öğretim Yılı: Ders yılının başladığı tarihten ertesi ders yılının başladığı tarihe kadar geçen süreyi,

ö) Ölçme Aracı: Öğretim programlarında yer alan derslere ait kazanımlara öğrencilerin erişim düzeylerinin ölçülmesi, yıllara göre gelişmelerinin izlenmesi, not ile değerlendirilmesi veya sınıf geçme durumlarının belirlenmesi amacıyla yapılan uygulamayı,

p) Veli: Öğrencinin annesini, babasını veya yasal sorumluluğunu üstlenen kişiyi, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Sınav Uygulama Esasları

Yazılı ve uygulamalı sınavlarla ilgili esaslar

MADDE 5- (1) Yazılı ve uygulamalı sınavlarla ilgili aşağıdaki esaslara uyulur:

a) Ülke geneli yapılacak ortak yazılı sınavların hangi sınıf düzeyi ve derslerden yapılacağı Bakanlık tarafından, il/ilçe geneli yapılacak ortak yazılı sınavların hangi sınıf düzeyi ve derslerden yapılacağı ise ilçe millî eğitim müdürleri kurulu tarafından öğretim yılı başında ilan edilir.

b) Ülke, il ve ilçe geneli ortak yazılı sınavların uygulanmasına ilişkin iş ve işlemler millî eğitim müdürlüklerince yürütülür. Bunların haricinde diğer yazılı sınavlar aynı sınıf düzeyinde birden fazla şube sayısı bulunan okullarda ortak yapılır. Okul geneli ortak yazılı sınavların uygulanmasına ilişkin iş ve işlemler okul müdürlüklerince yürütülür.

c) Derslerden bir dönemde iki sınav yapılır. İl sınıf/alan zümrelerince dönem başında gerekçesiyle birlikte karar alınması durumunda haftalık ders saat sayısı altı ve üzeri olan derslerde üçüncü bir sınav yapılabilir. Üçüncü sınavın yapılıp yapılmayacağı, yapılacaksa ne zaman yapılacağı il sınıf/alan zümrelerince belirlenir. Üçüncü sınav da konu soru dağılım tablosuna uygun olarak hazırlanır. Sınav; diğer sınavlarda olduğu gibi okul genelinde ortak yazılı sınav olarak yapılır, notla değerlendirilir ve e-Okula işlenir.

ç) Bakanlık tarafından ülke geneli ortak yazılı sınav yapılması durumunda hangi sınıf düzeyinde ve hangi derslerden yapılacağı tarihleriyle birlikte öğretim yılı başında duyurulur. Yapılan duyurunun ardından ilçe millî eğitim müdürleri kurulunca il ve ilçe geneli ortak yazılı sınav yapılmasına yönelik karar alınması durumunda yapılacak sınavların duyurusu da aynı şekilde yapılır. Okul genelinde yapılacak ortak yazılı ve diğer yazılı sınavların tarihleri de okul müdürlükleri tarafından duyurulur. Duyurulan tarihlerin e-Okula girilmesi okul müdürlüklerinin sorumluluğundadır. Ancak mücbir sebeplerle il ve ilçe geneli yapılacak ortak yazılı sınavların tarihleri il millî eğitim müdürlüklerince, okul geneli yapılacak yazılı sınavların tarihleri ise okul müdürlüklerince değiştirilebilir.

d) Bakanlığa bağlı yurt dışında bulunan okullar, ülke geneli ortak yazılı sınavlara dâhil edilmez. Bu okullarda yapılacak sınavların tarihleri, uygulama ve değerlendirme esasları ile sınavların ortak yapılıp yapılmayacağı okul müdürlüğünce belirlenir. Ortak yazılı sınavın uygulanmasına ilişkin iş ve işlemler okul müdürlüklerince yürütülür.

e) Ülke, il ve ilçe geneli yapılacak ortak yazılı sınavlar hariç okullar tarafından yapılacak tüm sınavlar açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşan yazılı yoklama şeklinde yapılır.

f) Açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşan yazılı sınavların analizi, öğrenci cevapları puanlanırken sınıf geneli kanaat oluşturacak şekilde ya da öğrenci düzeyinde yapılır. Elde edilen verilerden hareketle öğrencilerin öğrenme eksiklikleri veya öğrenme eksiklikleri ve yanlış öğrenmelerine dikkat çekilecek şekilde raporlama yapılır. Rapor, öğretmenin kendisine geri bildirim vermesi amacıyla hazırlanır. Sınıf/okul genelinde ortak öğrenme eksikliği veya öğrenme eksikliği ve yanlış öğrenme varsa bunların telafi edilmesi için öğrencilere geri bildirim verilir.

g) Süreç odaklı değerlendirme yaklaşımıyla öğretim sürecinde neler yapıldığı, öğrencideki gelişimin ne düzeyde olduğunu ortaya koyan durum değerlendirilmesi yapılır. Böylece öğrencinin sürecin başında bulunduğu nokta ile sürecin sonunda geldiği gelişim seviyesinin ortaya konması sağlanır. Öğrencinin gelişimi periyodik olarak izlenir ve öğrenci/veliye geri bildirim verilir.

ğ) Türkçe, Türk dili ve edebiyatı ile yabancı dil derslerinin sınavları yazılı ve uygulamalı olmak üzere iki aşamada yapılır. Uygulamalı sınavların süresi ve hangi kazanımlara göre yapılacağı ders öğretmenlerince belirlenir. Ders öğretmeni tarafından dinleme ve konuşma becerilerini ölçen uygulama sınavları yapılır ve bu sınavlar ayrı ayrı puanlanır. Öğrencinin uygulamalı sınavlardan aldığı puanlar ile yazılı sınavdan aldığı puan birlikte değerlendirilerek sınav puanı oluşturulur.

h) İlkokullarda; kısa süreli, hazırbulunuşluk, deneme ve tarama sınavları da dâhil hiçbir ad altında sınav yapılamaz. Süreç odaklı değerlendirmeye yönelik hazırlanan ölçme araçlarında çoktan seçmeli sorular kullanılamaz.

ı) İlkokullarda süreç odaklı değerlendirmeye imkân vermek için kullanılan ölçme araçları öğrenci gelişim dosyasında tutulur.

i) İlkokullarda sınıf öğretmenin yanında branş öğretmenlerinin derse girmesi durumunda ölçme ve değerlendirme çalışmaları bu Yönerge hükümlerine göre yapılır.

j) İlkokullarda öğrencilerin Türkçenin doğru ve güzel kullanımını geliştirmek amacıyla dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin izlenmesi ve geliştirilmesine yönelik ölçme araçları kullanılır. Özellikle öğrencilerin yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesi ön plana alınır ve bu gelişimlerin takibi özel olarak yapılır. Kullanılan ölçme araçlarına ait öğretmen görüşleri öğrenci gelişim dosyasında tutulur.

k) İlkokullarda öğrencilerin ölçme araçlarına verdikleri cevaplara yönelik sınıf/ders öğretmeni tarafından geri bildirim notları tutulur ve öğrenci gelişiminin takibi için velileri ile paylaşılır.

l) Ortaokul ve liselerde öğretmenler tarafından öğrenciye anında geri bildirim vermek amacıyla ünite/tema veya konu sonlarında ya da kritik kazanımları ölçmek için kısa süreli sınavlar yapılabilir. Kısa süreli sınavlar notla/puanla değerlendirilmez. Kısa süreli sınavlarda farklı soru türleri kullanılabilir.

m) Ortak yazılı sınavların soruları, konu soru dağılım tablosuna göre hazırlanır. Konu soru dağılım tablosu ülke geneli ortak yazılı sınavlar için Bakanlık tarafından; il, ilçe ve okul geneli ortak yazılı sınavlar için il sınıf/alan zümreleri tarafından ölçme değerlendirme merkezi müdürlüğünün görüşü alınarak hazırlanır. Bakanlık tarafından il, ilçe ve okul geneli ortak yazılı sınavlar için örnek konu soru dağılım tabloları yayımlanır.

n) Ülke geneli yapılacak ortak yazılı sınavların soruları ve cevap anahtarları Bakanlık tarafından, il geneli yapılacak ortak yazılı sınavların soruları ve cevap anahtarları ölçme değerlendirme merkezi müdürlüğü tarafından, ilçe geneli yapılacak ortak yazılı sınavların soruları ve cevap anahtarları ilçe sınıf/alan zümreleri tarafından, okul geneli yapılacak ortak yazılı sınavların soruları ve cevap anahtarları ise eğitim kurumu sınıf/alan zümreleri tarafından hazırlanır.

o) Ülke geneli yapılacak ortak yazılı sınavlar Bakanlıkça, il geneli yapılacak ortak yazılı sınavlar ise il millî eğitim müdürlüğüne belirlenen tarih ve saatlerde yapılır. Bu sınavların uygulanması sınıf/alan öğretmenlerince yapılır, sınavların nasıl değerlendirileceği Bakanlıkça belirlenir.

ö) Ülke ve il geneli yapılacak ortak yazılı sınavlar dışında ilçe geneli ortak yazılı sınav yapılması durumunda bu sınavların uygulanması sınıf/alan öğretmenlerince, sınavların değerlendirilmesi eğitim kurumu sınıf/alan zümrelerince yapılır.

p) Ülke, il ve ilçe geneli yapılacak ortak yazılı sınavlar dışında okul geneli yapılacak ortak yazılı sınavların uygulanması ve değerlendirilmesi eğitim kurumu sınıf/alan zümrelerince yapılır.

r) Ülke, il, ilçe ve okul geneli yapılan ortak yazılı sınavların sonucuna göre öğrenci toplu listeleri yayımlanmaz. Okullar ve sınıflar arası karşılaştırmalı veri çıkarılmaz.

s) Ülke, il ve ilçe geneli ortak yazılı sınavların yapılacağı tarihlerde başka sınav yapılmaz. Bir günde yapılacak sınav sayısının ikiye geçmemesi esastır. Ancak zorunlu hâllerde bir sınav daha yapılabilir. Zorunlu hâl kapsamına giren durumların belirlenmesi okul müdürlüklerinin sorumluluğundadır.

ş) Ortak yazılı sınavların yapılacağı gün ve saatlerde eğitim ve öğretime devam edilir.

t) Yabancı dil dersleri hariç öğretim dili Türkçe olmayan derslerin sınavları eğitim kurumu sınıf/alan zümrelerince planlanır ve yapılır. Sınavlara ilişkin iş ve işlemler eğitim kurumu/okul müdürlükleri tarafından yürütülür.

u) Kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim ve öğretimlerine devam eden öğrencilere yönelik ölçme ve değerlendirmede BEP esas alınır. Bu öğrencilerin ortak yazılı sınavlara katılımıyla ilgili süreçlerden okul müdürlükleri sorumludur.

ü) Ortak sınavlara katılmayan öğrencilerin bilgileri okul müdürlüğü tarafından sınav bitiminde e-Okula işlenir.

v) Nakil ile okul değişikliği olan öğrenci, önceki okulunda ortak yazılı sınava girmediyse gittiği okuldaki ortak yazılı sınava girer. Nakil gittiği okulda sınav gerçekleşmişse bu öğrenci mazeret sınavına girer.

y) Geçerli mazereti bulunan öğrencilerin sınava katılmama gerekçesi ortak yazılı sınav uygulama tarihinden itibaren en geç 5 (beş) iş günü içerisinde velisi tarafından okul müdürlüğüne yazılı olarak bildirilir.

z) Ülke, il ve ilçe geneli ortak yazılı sınavlara katılmayan öğrencilerden okul müdürlüklerince mazeret sınavına katılmasına karar verilen öğrenciler resmî yazı ile il/ilçe millî eğitim müdürlüklerine bildirilir.

aa) Ortak sınavlara mazeretleri nedeniyle katılmayan öğrenciler için mazeret sınavı yapılır. Ülke ve il genelinde yapılacak mazeret sınavlarının tarihi il millî eğitim müdürlükleri tarafından ilan edilir. Ülke ve il geneli yapılacak mazeret sınavlarının soru ve cevap anahtarları ölçme değerlendirme merkezi müdürlüklerince hazırlanır, sınavın uygulanması ise eğitim kurumu sınıf/alan zümrelerince yapılır.

bb) İlçe geneli yapılan ortak yazılı sınavların mazeret sınavlarına ilişkin iş ve işlemler ilçe millî eğitim müdürlüklerince, okul geneli yapılan ortak yazılı sınavların mazeret sınavlarına ilişkin iş ve işlemler ise okul müdürlüklerince yapılır.

cc) İlçe geneli yapılan ortak yazılı sınavların mazeret sınavlarına ait soruların ve cevap anahtarlarının hazırlanması, sınavın uygulanması ve değerlendirilmesi ilçe sınıf/alan zümrelerince; okul geneli yapılan ortak yazılı sınavların mazeret sınavlarına ait soruların ve cevap anahtarlarının hazırlanması, sınavın uygulanması ve değerlendirilmesi ise eğitim kurumu sınıf/alan zümrelerince yapılır.

çç) Ülke, il ve ilçe genelinde yapılan ortak yazılı sınavların mazeret sınavlarına katılmayan öğrenciler için ayrıca mazeret sınavı yapılmaz ve öğrenci sınava katılmamış olarak değerlendirilir.

dd) Ülke geneli ortak yazılı sınav kılavuzu Bakanlık tarafından, il ve ilçe geneli ortak yazılı sınav kılavuzu ise millî eğitim müdürlükleri tarafından hazırlanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sınav Değerlendirme Süreci

Yazılı ve uygulamalı sınavların değerlendirilmesi

MADDE 6- (1) Yazılı sınavların değerlendirilmesiyle ilgili aşağıdaki esaslara uyulur:

a) Sınavlar, 100 (yüz) tam puan üzerinden değerlendirilir. Yazılı sınavlarda, sorulara verilen yanlış cevaplar doğru cevapları etkilemez.

b) Sonuçlar ilgili dersin öğretmen tarafından e-Okuldaki öğretmen not çizelgesi bölümüne girilir. Yapılan sınavların şube ve sınıflar bazında analizleri yapılarak konu ve kazanım eksikliği görülen öğrenciler için eğitim kurumu sınıf/alan zümreleri tarafından gerekli iyileştirici önlemler alınır. Bu kapsamda yapılan uygulamalar ders defterinin açıklamalar bölümüne işlenir.

c) Ortak yazılı sınavlar uygulandığı dersin yazılı sınavı olarak değerlendirilir ve o döneme ait ders puanının hesaplanmasında kullanılır.

ç) Türkçe ve yabancı dil derslerinin sınav puanları; yazılı sınavın %50'si, dinleme sınavının %25'i ve konuşma sınavının %25'i alınarak hesaplanır.

d) Türk dili ve edebiyatı dersinin sınav puanları; yazılı sınavın %70'i, dinleme sınavının %15'i ve konuşma sınavının %15'i alınarak hesaplanır.

e) Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarının çerçeve öğretim programlarında yer alan meslek derslerinin yazılı ve uygulamalı sınavlarının ağırlıklandırılması eğitim kurumu sınıf/alan zümreleri tarafından belirlenir. Okul müdürünün onayına bağlı olarak uygulanır. Bu durumlarda ortak yazılı sınavın ağırlığı %40'ın altında olamaz.

f) Geçerli mazereti olmadan ortak yazılı sınava ve mazeret sınavına katılmayan öğrenciler ile kopya çekenlerin durumları puanla değerlendirilmez, bu sınavlara katılmayan öğrencilerin puan hanesine "G", kopya çeken öğrencilerin puan hanesine "K" yazılır ve bu haneler de aritmetik ortalamaya dâhil edilir.

g) Özürleri nedeniyle 60 günlük devamsızlık kapsamında değerlendirilen öğrencilerin mazeret sınavlarına da katılmamaları durumunda ilgili derse yönelik dönem puanları zorunlu hâllerde bir sınav ekşiğiyle verilir.

ğ) Öğrenci velisi, sınav sorularına 3 (üç) iş günü içinde öğrencinin öğrenim gördüğü okul müdürlüğüne dilekçe ile itiraz başvurusunda bulunabilir. Ortak yazılı sınav soru itirazları; ülke ve il geneli yapılan sınavlarda ölçme değerlendirme merkezi müdürlüklerince, ilçe geneli yapılan sınavlarda ilçe millî eğitim müdürlüklerince, okul geneli yapılan sınavlarda ise okul müdürlüklerince cevaplanır.

h) Öğrenci velisi, sınav sonuçlarının açıklanmasının ardından 3 (üç) iş günü içinde öğrencinin öğrenim gördüğü okul müdürlüğüne dilekçe ile sınav sonucuna itiraz başvurusunda bulunabilir.

İtiraz başvuruları; ÷lke ve il geneli yapılan sınavlarda ölçme değerlendirme merkezi müdürlüklerince, ilçe geneli yapılan sınavlarda ilçe millî eğitim müdürlüklerince ve okul geneli yapılan sınavlarda ise okul müdürlüklerince cevaplanır.

ı) Sınavlarda iptaline karar verilen sorular değerlendirme dışı bırakılarak geçerli soruların puan değerinin yeniden saptanması suretiyle puanlama yapılır.

i) Ülke, il ve ilçe geneli yapılan ortak yazılı sınavların cevap kâğıtları okullarda muhafaza altına alınır.

j) Yazılı ve uygulamalı sınavlarla ilgili diğer hususlar kılavuzla belirlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Çeřitli Hükümler**

Hüküm bulunmayan hâller

MADDE 7- (1) Bu Yönergede hüküm bulunmayan hâllerde ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 8- (1) Bu Yönerge onayı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 9- (1) Bu Yönerge hükümlerini Millî Eğitim Bakanı yürütür.